

Aan de leden van Provinciale Staten van provincie Noord-Brabant

Plaats: 's Hertogenbosch
Datum: 25 maart 2019
Contactpersoon: C. Nobbe. 06 53649820
Ons kenmerk: 70.7.20/190421

Betreft: Oproep Manifestpartners

Geacht (nieuw) lid van Provinciale Statenleden,

Hartelijk gefeliciteerd! Op 20 maart 2019 bent u gekozen als een van de vertegenwoordigers van Provinciale Staten van Noord-Brabant. U geeft de komende vier jaar richting aan de keuzen die de Provincie maakt. Deze keuzen maakt u voor de welvaart, welzijn en geluk namens de Brabantse inwoners. En, net als de “Manifestpartners” (MFP) -organisaties voor landbouw, natuur, particulier grondbezit, recreatie en de waterschappen-, kunt u richting geven aan de transities voor landbouw, natuur, klimaat en water en energie.

Wij, als MFP, besloten in de aanloop van deze verkiezingen de handen ineen te slaan om de veranderingen in het buitengebied samen en in samenhang aan te willen pakken. Die samenwerking ligt, net als bij de vorige vier verkiezingen, vast in ons Manifest voor het buitengebied van Brabant: [“Brabants Mozaïek in ontwikkeling”](#). Hierin beschrijven we hoe het buitengebied Brabantse bewoners inspireert, voedt en beschermt en we geven aan wat gedaan moet worden om dit te versterken. Het manifest is 10 januari 2019 aangeboden aan de politieke partijen en op 27 februari jl. vroegen wij via een geanimeerd verkiezingsdebat aandacht voor de centrale thema's. Tijdens dit debat vroegen de politieke partijen wat de MFP concreet van Provincie Noord-Brabant (PNB) verwachten. In deze brief geven we antwoord op die vraag.

Ons Manifest beschrijft dat het platteland aan de vooravond staat van grote ontwikkelingen. Klimaatverandering, energietransitie en de wateropgave en landbouwtransitie zijn urgente uitdagingen. Dit vraagt om vernieuwende ideeën en aanpak voor gebruik en inrichting van het platteland. Bij elk van deze structurele veranderingen ligt er de vraag van intensieve samenwerking van de verschillende partijen die actief zijn in het buitengebied: overheid, de landbouwsector, de grondeigenaren, bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties. Gezamenlijk willen we aan de slag. Samen met onze Brabantse boeren, burgers en buitenlui! De MFP gaan hier, zoals aangegeven in ons manifest, graag met u mee aan de slag. De inzet van PNB voor het realiseren van de acties uit het manifest is onontbeerlijk. Het gaat om:

Het herstel en borgen van het vertrouwen

We vragen de samenwerking tussen PNB en MFP te bevestigen en te verdiepen. Allereerst om het herstel en het borgen van het onderling vertrouwen. Wij vragen allereerst uw ondersteuning en actieve deelname aan het ‘Brabants Mozaïek Beraad’: een informeel netwerk dat elkaar blindelings weet te vinden, elkaar vasthoudt, inspireert en aanspreekt. Het aanstellen van een onafhankelijke kwartiermaker ‘Vitaal landelijk gebied’ die dit bestuurlijk en organisatorisch vormgeeft, is daarbij de eerste stap. We vragen uw ondersteuning daarbij.

Gebiedsgerichte en grensontkennende aanpak

De transities van landbouw, natuur, klimaat en energie krijgen alleen goed vorm door intensieve samenwerking en de bundeling van beleid en inzet van instrumenten van de verschillende betrokken partijen. We vragen de provincie om flexibele inzet van beleidsruimte, Fte's, grond, euro's en heldere kaders en om hierop, meer dan nu, integraal in te zetten. Dat vergroot de slagkracht en doelmatige aanpak van de opgaven. Het gaat om kavelruil, warme sanering veehouderij, realisatie natuurnetwerk, investeringen in hernieuwbare energie, gebiedsgerichte aanpak, structuurversterking van de landbouw. We vragen de provincie ook de nadere uitwerking van de benodigde capaciteit gezamenlijk te bepalen in regionale programma's voor integrale inzet op de transities bij natuur, landbouw, klimaat, water&milieu en energie. En om deze aanpak vast te leggen in een meerjarenprogramma waarbij de transities integraal en 'interbestuurlijk' via dynamische programmering worden aangepakt. Hiervoor is een extra benodigde inzet nodig van PNB voor gebiedsprocessen (landelijk gebied). We schatten die in op €8 miljoen per jaar voor de procesmatige sturing van dit programma. De financiële vulling voor de uitvoering van het meerjarenprogramma en de gebiedsgerichte projecten in het meerjarenprogramma kan plaatsvinden uit de sectorale programma's.

Verder vinden wij het noodzakelijk om gebiedsgericht verbinding te maken tussen de diverse beleidsimpulsen van Provincie en Rijk (met name ministerie van LNV, BZK, I&W, F&K) voor thema's zoals bij voorbeeld Omgevingswet, Interbestuurlijk Programma, NOVI, vitaal platteland, herijking topsectorenbeleid, regiodeals en warme sanering veehouderij. We vragen om een platform tussen Rijk/provincie/regio/gemeente dat diverse (rijks en gedeputeerde) portefeuilles overstijgt en kwartiermakers aanstuurt voor de integrale gebieden aanpak. Hierin zou ook het Brabants Mozaïek Beraad een rol kunnen spelen.

Als aanvulling op deze integrale lijn vragen we u om samen met ons te onderzoeken of het huidige beleid en de bestaande instrumenten voldoende zijn toegerust op de transities die plaatsvinden bij klimaat, energie, landbouw en natuur. Het gaat om de realisatie van gestelde doelen in het water- en natuurbelief en de vraag hoe de landbouw past bij de draagkracht van het landschap. Ook vragen we de provincie om een onderzoek mee in te vullen naar de effectiviteit van regels en procedures zoals beschreven op blz. 9 van ons manifest. Provinciale actie is ook onmisbaar om de basisbehoeften van mens en natuur te borgen. Inzet van provinciale instrumenten op schone lucht, water en bodem is daarvoor essentieel. Het gaat onder meer om het continueren van de regierol voor waterkwaliteit (nutriënten, medicijnen, nieuwe stoffen) en het blijven faciliteren van de inzet in een gezamenlijke aanpak.

Transities landbouw

We formuleren graag samen met u een volhoudbare aanpak om de transities van de landbouw richting te geven. Daarbij gelden als kernwoorden: innovatie, duurzaamheid en passend bij de draagkracht van het Brabants Mozaïek. De realisatie van klimaatslimme landbouw, het sluiten van kringlopen op kleinere schaal, het versterken van bodemkwaliteit en biodiversiteit, het minimaliseren van emissies en een grotere rol van de landbouw bij het realiseren van de natuuropgaven met kansen voor een landbouw die natuurinclusief werkt, zijn grote uitdagingen waar de sector voor staat. Die uitdagingen kunnen alleen slagen wanneer boeren en tuinders hieraan een goed verdienmodel kunnen verbinden. De maatschappelijke winst komt er alleen wanneer die ook vertaald wordt in de portemonnee van de ondernemer. We vragen om samenhangend gedragen beleid dat coherent is en actief stuurt. U kunt een belangrijke rol spelen om de randvoorwaarden mee in te vullen. Hier zullen op korte termijn namelijk grote stappen gezet moeten worden, waardoor ook de gangbare landbouw een toekomst heeft. Inzet op versterking van de innovatiekracht is cruciaal voor het realiseren van de transities in de landbouw- en voedselketen.

Wij vragen u de plannen die daarvoor zijn ontwikkeld via de Agrofood Innovation aanpak, waarbij is ingezet op de agrofoodketen van de toekomst, financieel te ondersteunen. We opteren ook voor een gezamenlijke lobby bij het Rijk en in Europa om onder meer aanspraak te kunnen maken op de gelden die beschikbaar komen in de “nieuwe” topsectoren.

Essent gelden voor duurzame energie

We vragen de provincie ons voorstel te ondersteunen dat voor zonne-energie geldt: eerst bebouwde omgeving waaronder daken en wegen, dan land. Dat is naar verwachting niet voldoende om de grote opgave voor de energietransitie te realiseren. We staan daarom open voor energietransitie op plekken in het landelijk gebied met lage landschappelijke, ecologische of landbouwkundige waarde. De MFP willen een actieve bijdrage leveren aan de regionale energie-strategieën en zorgen dat de energieopwekking zich goed verhoudt tot de kwaliteiten van het Brabants Mozaïek. We vragen aan de provincie Noord-Brabant om een beleidslijn te ontwikkelen voor verduurzaming van energie, in kaart te brengen welke vormen van duurzame energie op welke plekken in Brabant wél en op welke plek echt niet kunnen om zo duidelijkheid voor alle partijen te creëren. Ook vragen we eenduidige randvoorwaarden op te stellen voor de vergunningverlening bij duurzame energieprojecten en een financieringsconstructie te ontwerpen, zodat burgers kunnen participeren in duurzame energieprojecten. Belangrijk vinden wij ook dat binnen provinciale kaders wordt nagegaan waar verdere flexibilisering van doelen en begrenzing nodig is om boeren en landgoedeigenaren te betrekken en in te spelen op het klimaat. We vragen u om een omvangrijk energiefonds (>100 miljoen euro) op te zetten dat op meer manieren en voor meer doelgroepen dan nu (via de BOM) kan worden ingezet, zoals: als garantstelling, revolverend voor projecten met aanvaardbare terugverdientijd, niet revolverend voor innovatieve projecten of onrendabele toppen. Daarnaast pleiten voor het oprichten van een ondersteuningsfaciliteit voor lokale energiecoöperaties, die daarmee kunnen voorzien in expertise en capaciteit om duurzame projecten met lokaal eigendom vorm te geven.

Kwaliteit Brabants Natuurnetwerk

We pleiten voor het voortzetten, verbreden en intensiveren van regelingen die zorgen voor de instandhouding en verbetering van kwaliteit van de Brabantse natuur- en landschapskwaliteit. Binnen het Natuurnetwerk is daarvoor het Groen Ontwikkelfonds Brabant. Buiten het natuurnetwerk zijn het Groen Blauw Stimuleringskader en het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer belangrijke regelingen die we, in goede samenwerking met de Collectieven en de ANV's, willen continueren. Bij de provinciale invulling van het Stelsel Natuur en Landschap is voor alle deelnemers 100% van de beheerkostprijs noodzakelijk.

Voor 2019 is door MFP capaciteit aangevraagd voor concrete gebiedsprocessen in het kader van de realisatie van het Natuur Netwerk Brabant. De Provincie heeft een (groot) deel daarvan ook beschikbaar gesteld. Om de afgesproken resultaten gezamenlijk te behalen en integraal te kunnen uitvoeren is zoals eerder aangegeven, extra inzet van de PNB. Naast functieverandering, grondverwerving en inrichting zal structureel beheer nodig zijn. Voortzetting van de leefgebiedenregeling van de provincie is daarbij noodzakelijk.

Robuustheid van het watersysteem

We vragen de PNB om gezamenlijk met de MFP (beleids)instrumenten en een werkwijze te ontwikkelen waarmee de extra opgaven die volgen uit klimaatadaptatie het hoofd te kunnen bieden. Zodat naast het beschikbaar stellen van provinciale middelen ook maximaal kan worden ingezet op de benutting van rijksmiddelen. We stellen voor met klimaatadaptatie te beginnen vanuit een stroomgebied benadering in de beeklandschappen van Brabant.

Dit vraagt ook om mogelijkheden binnen het natuur- en waterbeleid voor onder andere particulieren om hier creatieve oplossingen toe te passen.

Halverwege uw bestuursperiode zal een nieuw Provinciaal uitvoeringskader voor water en milieu worden vastgesteld, inclusief de middelen die daarbij horen. We vragen, vooruitlopend daarop, om borging van nu nog incidentele middelen. Het gaat daarbij om maatregelen voor klimaatadaptatie, maar ook om ven- en wijstherstel. We vragen uitdrukkelijk aandacht voor de verdrogingsopgave van zowel natuur als landbouw. Hiervoor willen we samen met PNB ruimtelijke of waterhuishoudkundige randvoorwaarden formuleren. Voorwaarde voor het slagen van die aanpak is de bereidheid is om grootschalig gebiedsgericht samen te werken zoals eerder beschreven bij de gebiedsgerichte aanpak.

Groene verdienmodellen en vrijkomende bebouwing

We vragen de provincie om ruimte in haar beleid te maken voor passende herbestemmingen voor (groene) verdienmodellen bij leegkomende gebouwen in het buitengebied en innovaties via bedrijfsleven en onderwijsinstellingen te ondersteunen. Ondernemers/landgoedeigenaren in het buitengebied vragen van de provincie doorzettingskracht om deze herbestemmingsplannen vervolgens ook (snel) te kunnen realiseren.

Handhaving en toezicht buitengebied

We werken graag samen om tot innovatieve aanpak te komen en geld uit te trekken voor intensivering van handhaving en toezicht. Dit vraagt in elk geval om het structureel borgen van de extra inzet van het SSIB (SamenSterk in Buitengebied). Dit vraagt na 2021 dat PNB structureel €1,35 miljoen per jaar aan extra inzet beschikbaar stelt. Tevens is het nodig om samen met de gemeenten de kosten voor sanering van drugsafval in de natuur en landbouwgebied voor 100% te vergoeden.

Deze uitdagingen gaan we graag samen en in samenhang aan. Wij voeren graag het gesprek met u over deze oproep en zien uit naar de verdere samenwerking.

De manifestpartners, Brabants Landschap, Brabants Particulier Grondbezit, Brabantse Milieufederatie, Zuidelijke Land en Tuinbouw Organisatie, Waterschap Aa en Maas, Waterschap de Dommel, Waterschap Brabantse Delta, Waterschap Rivierland, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, B5, VNO/NCW en ondersteund door Brabant Water en de vier Brabantse gemeentelijke regio's.

Namens deze:

Jan Baan

U vindt het Manifest via:

<https://www.brabantslandschap.nl/actueel/nieuws/manifest-brabants-mozaiek-in-ontwikkeling/>